

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, Dalmatinova cesta 3/III. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Udruženje poreskih činovnika kraljevine Srba, Hrvata i Slo- venaca u Beogradu, sekcija Ljubljana.

Vendar enkrat! Dolgo časa je trajalo, predno je prešinel davčno uradništvo duh solidarnosti in centralne grupacije, ki je vsaj v organizacijskem smislu brezpogojno potrebna. Tako delajo učitelji, sodniki, na tej poti so računarji. —

Centralna organizacija po strokah, pa naj se te na vse zadrage za zdaj raztezajo tudi na najraznovrstnejšo upravo, ki se mora ob koncu koncev vendarle izenačiti in proširiti na vse pokrajine v državi, je prvi pogoj za uspeh. Je torej čisto nekaj naravnega, da pokrajinski Savezi ne morejo delovati brez frikcij, ker ne obsegajo homogene članstva. Njih članstvo pripada najrazličnejšim, večkrat čisto nesorodnim strokam, ki zasledujejo česče tudi posebne interese. Kaj čuda, da nastanejo v pokrajinskih Savezih osobito med zastopniki uradniških in neuradniških kategorij dostikrat prav mučna in dolgotrajna nesoglasja, ki ogrožajo česče celo obstoj Savezov. —

Zato imajo strokovne centralne organizacije večji pomen od pokrajinskih, ki združujejo najrazličnejše resore, oblasti, kategorije in grupe.

Da je davčno uradništvo dospelo do edino pravnega zaključka in si ustvarilo enot-

no centralno organizacijo, je že s tem storilo velik korak naprej. Uspehi prav gotovo ne bodo izostali. Samo velika škoda je, da se občenega zbora ni udeležilo večje število tovarišev. Posebno Ljubljana je s svojo odsotnostjo in s tem dokazano apatijo za stanovske interese naravnost briljirala. Imamo samo v Ljubljani skoraj 50 davčnih uradnikov, na občnem zboru pa jih je bilo iz vse Slovenije 42.

Malo takta pa so napram organizaciji osvedočili posebno tisti tovariši, ki jim je društvo za občni zbor preskrbelo polovično vožnjo, pa se je bodo poslužili ob drugi priliki. —

V naslednjem priobčujemo poročilo XXII. rednega občenega zbora društva davčnih uradnikov in ustanovnega občenega zbora Udruženja poreskih činovnika kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu, sekcija Ljubljana, ki se je vršil dne 1. oktobra t. l. v porotni dvorani ljubljanskega deželnega sodišča.

Predsednik, davčni višji upravitelj Richard Debeljak, otvori občni zbor ob 11. uri ter pozdravi navzoče zborovalce. Istotako pozdravi navzočega predsednika Osrednje Zveze javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo, višjega davčnega upravitelja Maksa Lillega, ki ga navzoči aklamirajo. Za zapisnikarja imenuje davč. oficijala Alojzija Lazarja in davčnega uprav. Friderika Pirkmaierja, za overovatelja pa višjega davč. uprav. Emila Pleskoviča in Rudol-

fa Delhunio. Opozarja vse navzoče, da bo z današnjim občnim zborom treba zaključiti delovanje društva davčnih uradnikov za Slovenijo, ki skupno z društvom davčnih uradnikov direktno službe za Slovenijo preide v sekcijo udruženja poreskih činovnika u Beogradu. Davčni nadupr. Joža Bekš po da na to kot tajnik poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Odbor je v smislu sklepa lanskega občenega zbora stremel za ustanovitvijo centralnega udruženja davčnih uradnikov za vso kraljevino. Inicijativo za to udruženje je dal Beograd sam, ki je povabil naše delegate na ustanovni občni zbor udruženj, dne 5. in 6. junija t. l. v Beograd. Za društvo davčnih uradnikov za Slovenijo se je tega občenega zbora udeležil on, za organizacijo davčnih uradnikov direktne službe pa davčni naduprav. Otmar Meglič iz Maribora. Kot pooblaščenca svojih strokovnih organizacij sta v polnem obsegu glasovala za vse sklepe te ustanovne skupščine, in to tembolj, ker se je potreba takega udruženja osobito v zadnjem času pokazala nad vse živo. Prišli smo do zaključka, da pokrajinska organizacija brez skupne matice, ki deluje na sedežu centralnih oblasti, nima toliko moči in da je njeno delo manj uspešno, ako nima v centrali energije nega zagovornika v ustanovi glavnega udruženja. Beogradske skupščine so se v velikem številu udeležili Srbijanci, pohiteli pa so nanjo tudi delegati vseh ostalih pokrajinskih organizacij, med njimi zastopniki doslej še

Doživljaji leta 1919.

Popisal J. Z.

(8.)

Ti trije znanci so me torej pošteno obrali. To sem pa spoznal do dobra šele letos, ko sem dosegel mirno življenje in stalno stanovanje. Pregledovaje svoje stvari, sem zapazil, da mi manjka mnogo dragocenih knjig, o katerih sva večkrat govorila z B., zmanjkal mi je tudi fotografski aparat 9 : 12 s torbico in stativom, ki si ga je hotel na posodo H., in je bil nekaj tednov po moji internaciji stante pede premeščen v Znojmo; izginile pa so tudi bolj praktične stvari moje ranjke žene, likalo, zagrinjala, nekaj posode in v prvi vrsti prazna kava, sladkor in cikorijska, kar vse je bila izvohala moja gospodinja (ženske in kava!). Ključem sem imel namreč spravljene tako: glavni ključ sem skrival v zrcalu, ta ključ je odpiral mizico, v kateri je bilo do 20 ključev k raznim omaram, predalnikom, kovčkom itd.; da jih nisem zamenjal, sem privezal nanj tablice.

In glej! Ko pridem s hamburškim pomorščakom h gospodnji, da ji plačam mesečni dolg, mi prične strahoma govoriti o tatovih, ki so iz sosednjega praznega stanovanja prišli preko skupnega balkona v moje stanovanje. V stanovanju je bil le še del knjižnice, pohištvo so bili prej odpeljali postreščki tako, da so pospravili slike in podobno po raznih predalih in odprli so seveda vse: kredenco s kavo in sladkorjem, našli so likalo, perilo itd. Odprla jim je gospodinja, ki je bila za časa večkratne moje odsotnosti izvohala skrivališče mojih ključev. Postreščki so mi prostodušno povedali, kako so vse »skrbno« spravili po predalih in prostodušno sem jim verjel, da niso ničesar vzeli; pač pa sem bil nasprotno prepričan o svojih sosedih in sosedah.

Ti in taki ljudje so polnili predale nemških listov o naših vojaki, naših Slovincih, zabavljali Srbom in dolžili vsakogar, da so tem ložje zakrili lastne mahinacije. Šaj mi je vojaški spremljevalec na kolodvoru v Celovcu sam pokazal

obroček ključev, ko sem hotel odpreti svojo košaro. »Mi pogledamo sami, če treba,« je pojasnjeval; »Vam zaupam, kar pustite,« in »zaupa« mi je tako, da so mi med kratko vožnjo Celovec-Spital iz košare izmaknili klobuk in nekaj ovrtnikov, ki jih pogrešam še danes.

VIII.

Končno se je komisija sestala in sem prišel na vrsto tudi jaz. Sestavljena je bila iz zastopnika Soldatenrata, države in enega odvetnika.

O vsakem so imeli napisane točke: izjava v družbi, gostilni, v uradu ali na cesti; zajeto pismo, občevanje s »sumljivimi« osebami, dopisovanje v liste. Vse je zadostovalo, da si dobil točko in po izjavi navzočega dvorn. svetnika Posauerja, jih je imel pisec teh vrst največ: bilo jih je enajst. Nič čudnega! Vsi ostali interniranci so bili kmetje, pošteni trgovci, slikarji, rokodelci, tudi župani, obč. tajniki, končno tudi učitelji, duhovni in uradniki, vendar več ali manj doma-

neorganiziranih Hrvatov in Vojvodincev. Na tej skupščini so se sprejela skupna pravila, ki veljajo tudi za vse ostale sekcije. Da stopimo v tem ožji stik s tovariši vse naše krajevine, izdaja beogradsko udruženje že več let strokovno glasilo »Poresko Služba«, ki bo moralo biti glasom pravil organ vsakega organiziranega davčnega uradnika. Sprejem od strani srbskih uradnikov je bil nad vse bratski in iskren, zato se moramo tudi mi že zdaj pripravljati, da sprejmemo svoje tovariše iz Srbije in drugih delov naše države na skupščini, ki se vrši meseca junija 1924. v Ljubljani, kar najbolj dostojno. Skupščina je soglasno sklenila, da je treba davčnemu uradništvu spričo njegove velike službene odgovornosti in značaja njegovih za državo pridobitnih poslov zagotoviti tak obstanek, kakor ga imajo danes nekatere druge stroke. Predvsem je treba stremeti, da bode davčno uradništvo uvrščeno z ozirom na novi načrt zakona o civilnih državnih nameščencih v tisto kategorijo, ki jo imata danes že Hrvatska s Slavonijo in Bosna s Hercegovino, to je v maturantsko grupo. Beogradska skupščina je sklenila tozadevno resolucijo ter jo oddala kompetentnemu mestu. Ako je centralna oblast glede posameznih doklad za davčno uradništvo kaj ukrenila, o tem ne more poročati, državni budget za l. 1922/23 vsaj nima za tak izdatek predvidenega nobenega kredita. Društvo je sicer v pretečenem letu doseglo, da sta se vstavili v proračun za leto 1922/23 dve mesti VI. čin. razreda, vendar pa sta bili ti dve mesti po komisiji za redukcijo uradništva črtani. Črtano pa je bilo poleg tega tudi še: 1 mesto v VII. čin. razr., 11 mest v X. in 13 v XI. čin. razr., dočim se je število praktikantov zvišalo za 13. Skupni stalež davčnih uradnikov obsega po odobrenem budgetu za leto 1922/23: 11 mest v VII. čin. razr., 81 mest v VIII. čin. razr., 92 mest v IX. čin. razr., 40 mest v X. čin. razr., 41 mest v XI. čin. razr. in 24 praktikantov. Čim je društvo zaznalo, da je slovensko davčno uradništvo potom redukcije tako občutno prizadeto, se je takoj obrnilo za pomoč na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, na udruženje poreskih činovnikov v Beogradu in na poslanca prof. Reiserja. Slednji je sicer zatrjeval predsedniku in tajniku, da je finansijski odbor pred končno redukcijo budgeta vzpostavil prvotni predlog delegacije, o čemer lahko pričata tudi poslanca Rajar in Kukovec, da pa se je morala pred oddajo proračuna v tisk primeriti od strani budgetnega odelenja usodna pogreška, da se sklep finansijskega odbora

ni vpošteval. Kakorkoli naj že temu bo, razočaranje za nas vse je bilo splošno, ker končno vendarle nismo dosegli tistega, o čemer je prejela delegacija ministrstva financ v Ljubljani točno in zanesljivo obvestilo, da je sprejet njen amandman. Koga zadene v prvi vrsti krivda, o tem razpravljati se poročevalcu ne vidi umestno; da pa je pripisovati mnogo krivde onemu referentu, pri katerem je ležal predlog za imenovanje čez pol leta, je jasno. Tako pa moramo žal zopet ugotoviti na drugi strani, da leži predlog za imenovanje dveh najstarejših tovarišev v VI. čin. razred pri generalni direkciji neposrednih poreza že od 28. oktobra 1921., predlog glede ostalih imenovanj pa od 22. julija t. l. Spričo skrčenega budgeta pa bo generalna direkcija neposrednih poreza morala oba predloga ponovno vrniti delegaciji, da ji v okviru preloženih mest predela. Društvo je zaprosilo za intervencijo tudi udruženje v Beogradu, ki je obljubilo svojo pomoč.

Radi uvedbe zakona o državni nošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921. in pravilnika z dne 20. julija 1922. se je razvila med društvom in notarjem Hudovernikom neljuba afer, ker je slednji javno zatrjeval, da davčno uradništvo provedbi tega zakona vsled svoje nezadostne prakse ne bo moglo biti kos. Društvo je vzporedno z društvom davčnih uradnikov direktne službe napravilo energično protestno izjavo, ki jo je svoječasno priobčil »Naš Glas«, za poravnavo tega spora pa je interveniral tudi delegat gosp. dr. Šavnik. Dne 9. julija t. l. se je vršila v Celju seja širšega odbora, na kateri je predsedstvo poročalo o kreiranju novih mest za davčno uradništvo, ki pa so bila žalibog pozneje črtana, in o pogrebem skladu, ki ga bo za svoje člane prevzela nova sekcija. Pravila centralne se bodo morala osvojiti od današnjega občnega zbora brez vsakih izjem. Dodal se bo kot dodatek samo XIII. oddelek, ki predpisuje nezavisno od udruženja in drugih sekcij lastni pogrebni sklad za sekcijo Ljubljana. Kar se tiče uvrstitve davčnega uradništva na osnovi novega načrta službene pragmatike, obsega že vladni načrt sam določbo, da se ima davčno uradništvo uvrstiti v II. kategorijo. S tem bi bil naš glavni cilj dosežen, osobito že zaradi tega, ker nova službena pragmatika ne predvideva nobenih činovnih razredov. Ustanovna skupščina beogradskega udruženja je izvolila v svoj upravni odbor davč. nadupr. Jožo Bekša iz Ljubljane in davč. upr. Friderika Pirkmaierja iz Slov. Bistrice, v nadzorni odbor pa davč. nadupr. Otmarja

Megliča iz Maribora. V smislu novih pravil bo treba tudi za našo sekcijo voliti nove odbornike. Nadaljnje delo nove sekcije bo, da podpira v prvi vrsti tako v moralnem kot v materialnem oziru svoje člane, poleg tega pa bo treba stopiti v najživahnejši stik s centralnim udruženjem. Organ davčnega uradništva »Poreska Služba« bo k temu dosti pripomogel, zato je samo želeli, da ga z dopisi kar najizdatneje zalagamo. Pa tudi v nacionalnem in državotvornem oziru bo ta organ odlična vez med Srbi, Hrvati in Slovenci ter bo mnogo pripomogel do bližjega spoznanja, kar se tiče davčne stroke tudi v legislativnem pogledu. Naša sekcija bo močna, ker jo bo tvorilo dvoje doslej obstoječih slovenskih strokovnih organizacij. Da je bila količina mogoča, gre v prvi vrsti zasluga predsednikoma gg. Debelaku in Lavriču. Skušati pa bomo morali, da pritegnemo nase tudi vse one tovariše, ki so motrili doslej naše delo samo od strani.

(Dalje prih.)

Tone A.:

Redukcija uradništva v Avstriji.

Tik pred zaključkom poletnih parlamentarnih počitnic, dne 24. julija 1922 je sklenila avstrijska narodna skupščina odvažen zakon o znižanju števila svojega uradništva, takozv. Angestellten - Abbaugesetz. Vsa avstrijska javnost vidi svoj spas v tej postavi. Preveč uradništva — zato na cesti ž njim! Agrarci so se postavili na stališče, da ne dovolijo državi nobenega zakona več, najmanj pa finančni zakon; zahtevali so junktim med tem in onim zakonom. Klic po Abbaugesetzu je bil tako vseobčen in silen, da so sklenili vrat na nos postavbo, neko skrupulo, ki pa vsekakor ne bode rešila propadajoče države pred mizerijo valutnega problema. Pravilno je, da se reducirajo armade uradništva; toda uradništvo samo z večmilijonskimi osebnimi prejemki ni glavno zlo, ni črv, ki grize in žre na koreninah avstrijskih financ. Oglejmo si klasičen primer! Naše novine so poročale, da so sklenili dunajski hišni posestniki — stavko. Čemu? Zato, ker znaša celoletna najemnina n. pr. enonadstropne hiše s 4 stanovanji — za 1 liter vina. Dunajski »špispurgar« gre dopoldne po stari navadi, ki je tudi še sedaj po vojni ni opustil, vsak dan v pivnico, zaužije guljaš, izpije dva vrčka piva in plača — 50.000 K. Tak je bil račun vsaj pred mesecem dni. Za svoje

čini, ki so poznali ljudstvo in se znali izogibati nastavljenim vprašanjem ali se pa sploh niso brigali za našo politično bodočnost.

Pri meni je bilo drugače; pri Družbi sv. M. in v nar. svetu so me videli vsaki dan, ker se v svoji poštenosti nisem izogibal in doma kakor v uradniški kuhinji sem imel priliko, zagovarjati jezik in narod, medtem ko so drugi igrali junaško vlogo preoblečenih kmetov, nosili zelene klobuke s kozlovo brado in se sploh na zunaj tako opravili, da jih ni bilo razpoznati. Mnogo, recimo, največ pa je bilo onih, ki so se obračali po vetru: celo pri Družbi sv. M. sem se prepiral z nekom, ki je trdil: Kaj me briga ta ali oni jezik, kjer jem, to sem! Enako jim nisem molčal pri vdovskem in sirotinskem zavodu, ne v Št. Vidu, ne v Pliberku; najbolj pa so si me zapomnili, ko me je prosil predsednik uradn. kuhinje na pomoč pri prehrani.

Leta 1919. meseca marca je bila v uradniški kuhinji v Celovcu že precej trda in izhajali so le zato, ker so imeli vzo-

ren red, poštene ljudi in točno gospodarstvo, kar sem posebno mogel primerjati pozneje, ko sem prišel v druge, podobne zavode, kjer se je šopirila širokoustnost bolj, nego ponižna zavednost. Po važnem opravku pa sem moral v Ljubljano, in ker sem odpovedal za tiste dni hrano, je to zvedel tudi v pisarni navzoči predsednik uradn. kuhinje g. K. Pojasnil mi je torej žalostne razmere in me prosil, naj v Ljubljani potrkam na ona vrata, kjer imajo tozadevno besedo. »Sami veste,« mi je pojasnjeval, »da nisem nikogar vprašal, kdo je, edino da je bil uradnik, pa smo mu dovolili vstop.« In res je bilo tako, zato sem rad obljubil s pogojem, da se bo vpoštevalo celovške Slovence, ker si na drug način nisem upal kaj doseči v Ljubljani. Dol prišel, sem torej najprej opravil kurirsko naročilo, potem pa brusil pete okoli aprovizacijskih gospodov. Ni bila lahka stvar in posebno tedanjim predsednikom dr. B. se je opravičeno upiral, saj je poznal Celovec in ostalo deželo bolje nego deset drugih; končno pa sem vendar do-

segel en vagon jestvin do vojne črte, preko te naj bi skrbela uradniška kuhinja v Celovcu. Prišel gor, pojasnim predsedniku kuhinje g. K., da vlada pošlje vagon, ako on preskrbi transport v Celovec: namenjen je kuhinji in celovskim Slovcem. Predsednik K. je obletel vse oblasti, za teden dni pa mi je žalosten povedal, da so mu povsod dovolili, le žitni urad je bil proti in zato ne bo z vagonom nič. Trmast so bili tako, da niso privoščili lastni ljudem. Kar ni bilo mogoče doseči z uradn. kuhinjo, so poskusili poštni uradniki, pa tudi ni šlo.

Pri vsej tej akciji se je moje ime imenovalo po vsem Celovcu in seveda so se množile »točke mojega kataloga«, četudi človekoljubni nameni niso stregli le Slovcem, temveč prebivalstvu sploh. Te vrste šovinizem pa ni bil zoprni samo nam, temveč so ga obsodili tudi nemški uradniki, kar sem spoznal posebno pri komisiji v jezuitski vojašnici.

(Dalje)

stanovanje 4 sob na Ringu pa plačuje — 4000 K za četrt leta. Koliko najemnine bi lahko dobila država, če bi — hotela! Pa noče, rajše kriči vsemu svetu: Pomagajte, sicer nas bo vzel vrag! — ali nas pa pustite pod krilo majke Germanije . . . In vse polno je takih premišljenih manevrov.

Prav tak bluff in pesek za v oči je tudi ta famozni Abbaugesetz, ki izzveneva v refren: »Pojdite vendar v penzijo — prostovoljno! Damo vam 8kratno, 36kratno, magari vso penzijo, samo da vas ne bode tako ogromno število po pisarnicah. Dve leti od danes naprej ne sprejememo nobenega več, izvzemši v najnujnejših slučajih: če bo morda kakšno mesto prazno vsled — prostovoljnega izstopa itd.« Nekaj pomena ima določilo § 11, ki normira dvojne prejemke iz državnih blagajnic. Penzije po možu državna uradnica ali pa obratno nikakor ne sme dobivati. Slabo bode za uradništvo po letu 1922, kajti dohodnino in plačarino bodo morali plačevati sami. — Kot rečeno: Zakon je slab. Opravičeno se pritožujejo stanovske organizacije, ker so bile povabljeni za posvetovalno mizo poslednji trenutek. Vsaj v stvarnem oziru so popravili marsikako določbo, v materialnem oziru pa so omilili nekaj trdoč, ki jih je vseboval prvotni, v nekaj dneh nič manj kot štirikrat predelani vladni načrt. In tako imajo sedaj v Avstriji zakon, ki jih bode v najkrajšem času podučil, da se državne zgradbe ne učvrščava z demontiranjem upravnega aparata, ampak s smotrenim, preudarnim, skrbno zamišljenim sklepanjem gospodarskih sil pod paznim očesom resnega in dobro plačnega uradniškega štaba.

Veritas (Murska Sobota):

Državni uslužbenci in vojna leta.

Z odkritim zadoščenjem in nervoznostjo zasleduje državno nameščenstvo potek razprav o službeni pragmatiki, ki je poleg nove redakcije zakona o draginjskih dokladah*) najvitalnejše vprašanje slehernega javnega nameščenca v kraljevini. Kakor posnamemo iz časopisnih vesti, posebno pa iz zelo informativnih člankov v »Našem Glasu«: »Kaj je novega pri O. Z.« je stvar v teku in ie pač trdno upati, da dasiravno »kod nas sve vremena ima« ipak dosežemo, kar tako nujno prosimo, kar pa še nujnejše potrebujemo!

Zadovoljivo je gotovo tudi dejstvo, da so se k osnutku prvotne službene pragmatike vzeli v resno obravnavo tudi razni protipredlogi ali pač boljše rečeno, izpreminjevalni predlogi, katere so stavile najrazličnejše organizacije, deloma tudi posamna društva in posamniki. V redu je to! To dejstvo dokazuje, da hoče in želi drž. nameščenstvo doseči s službeno pragmatiko oziroma z zakonom o službeni pragmatiki kolikor mogoče nekaj dobrega, popolnega. Vsakršno skrupulacijo je za nas nesprejemljivo! Ker od danes — vsaj ne spominjam se, da bi bil kje čital — glede stvari, o kateri govori naslov tega članka, ne vemo nič točnega, si dovoljujem zadevo ravno sedaj, ko se sklepajo za nas tako važni zakoni izprožiti s prav ponižno željo, da naš glas ne ostane »vox claman-tis in deserto!« Torej kako stoji z všteti-jem vojni let v službeno dobo odnosno v penzijo? — Da so bili v tem oziru go-tovo stavljeni amandmani od O. Z., o tem nimam povoda dvomiti, Avstrija in Če-

škoslovaška sta baie tel zahtevi svojih državnih uslužbencev ugodili! Kaj pa pri nas? Bo, ali ne bo! — ?*)

To vprašanje zanima osobito starejše državne uslužbence, kateri stoje neposredno pred upokojitvijo. Interesirajo se tudi mlajši, ker trdno pričakujejo, da jim bodo vojna leta šteta tudi v napredovanju! Sedaj pa nastane vprašanje, ali in kako mi to zahtevo utemeljujemo! — Utemeljuje jo — socijalna pravičnost! Če se oficirjem, podoficirjem in menda še komu drugemu iz vojaškega stanu vojna leta štejejo v napredovanje, v penzijo itd. — z vso pravico to lahko zahtevamo tudi vsi državni civilni nameščenci!

Strašna in grozna vojna leta smo tudi mi javni nameščenci občutili v vsej grozoti; marsikdo iz naših vrst je moral takoj v vojsko, mnogi pozneje. Kot Damoklejev meč je občutil vsakdo vojno usodo nad seboj in čakal, kdaj ga pozovejo na bratomorno klanje. Ko pa se je jelo po državnih uradih radi vednih vojaških vpoklicev krčiti število uradništva v vseh panogah, smo morali mi, ki smo ostali doma, prevzeti zraven svojih obilnih poslov še posle v vojsko pozvanih tovarišev. In kje so vsa ona dela, ki jih je moralo obavljati doma ostalo uradništvo v čisto novih razmerah?

Kakšno gorostasno delo je dala političnim in davčnim oblastvom ter uradom samo zloglasna, na novo nastala institucija »podpor«?

Kako težavna, z brezprimernim zatajevanjem in včasih naravnost s smrtno nevarnostjo združena so bila poslovanja raznih prehranjevalnih komisij ali poizvedovalnih komisarjev za ugotovitev živilskih zalog? — In doma? Kako smo stradali in z vsakim dnevom bolj občutili življenje preganjanca!

Koliko je moralo takrat ravno slovensko drž. nameščenstvo pretrpeti, o tem bi se dale pisati cele knjige!

Toda vztrajali smo, dobro vedoč, da mora priti rešitev. In prišla je!

Vprašati se mora tudi, ali je s svojo natančnostjo in vestnostjo v uradovanju in s svojo vsestransko uporabnostjo ravno javno nameščenstvo prihranilo naši novi državi ogromno dobrin, katere služijo našemu narodu, naši kraljevini. Brez dvoma dokazano je to!

Kratka rekapitulacija mojega izvajanja naj bo: civilnim državnim uslužbencem se morajo šteti vojna leta v napredovanje in za penzijo analogno kakor oficirjem, podoficirjem in tako dalje!

Ta zahtevek, to prošnjo utemeljiti še podrobneje, to naj bo: č a s t n a zadeva naše b u d n e O. Z.

(O. Z. je ves material predelala že trikrat, ker je prejela že tretji od prvih dveh ne mnogo divergentni načrt zakona, zahtevati pa ni mogla nemogočih stvari. Op. ured.)

Vsakega v O. Z. organiziranega društva in posamnika s v e t a dolžnost je, da se za to stvar pobrigajo.

Za rešitev tega vprašanja je gotovo sedaj najpripravnejši, najugodnejši čas!

Nujna naj bo prošnja na našo O. Z. na vsa naša društva in organizacije, na vse gg. narodne poslance in še posebno na g. referenta narodnega poslanca prof.

*) V pododboru zakonodajnega odbora se doslej o dotičnem členu še ni razpravljalo. O. Z. je storila svojo dolžnost. Op. ured

Reisnerja na člane odbora za urad. pragmatiko g. narod. poslanca Sušnika in Rajarja: »Stojte nam ob strani!«

B. M.:

Tako ne gre potvarjati resnice.

Ob volitvah, na shodih in podobnih prilikah so običajne resolucije, ki se predlože vladi kot mnenje in želje dotičnih volilcev in zborovalcev. Bister opazovalec pa je gotovo že opetovano spoznal, da vsebina teh resolucij ni vedno točna, da je večkrat popolnoma neresnična ali zavita, posebno kadar hoče napadati vladne ukrepe, državne uslužbence ali, našemu ljudstvu posebno prijeten predmet, zabavljati čez »visoke« davke. Zborovalci takim resolucijam ploskajo, da je veselje! — kaj drugega od njih sploh ne moreš pričakovati — prireditelji pa si manejo roke na dobrem uspehu. Take prizore opazujemo že desetletja, naivnežu imponirajo, političnemu kandidatu koristijo, pošten in resen državljani pa jih zavrača in obsoja.

Ob rojstvu Jugoslavije smo mislili, da bodo taki prizori prenehali. V Avstriji so bili opravičljivi, ker kot »zatiranci« sploh nismo znali drugega, nego tožiti, v lastni državi pa bi moralo biti drugače. Žalibog pa naša sedanja javnost ni druzega, nego preorientirana avstrijska javnost: iste osebe, isti manevri in — ako mogoče — v še hujši meri, ker v Avstriji svoboda govora in pisanja ni bila tako velika, kakor je v Jugoslaviji. Seveda ob takšnih prizorih tudi ne manjka zabavljanja na davke, našemu več ali manj nerazsodnemu kmetu najljubši predmet. Ni pa to nam uradkom najljubši predmet; zato je potrebno, da take neumnosti in zlobnosti zavrnamo.

Da si država zboljša svoje dohodke, je sklenila povišati davke. In to v prvi vrsti zemljarino in razredarino, ker sta ta dva davka toliko kakor brez vsake koristi, četudi ravno zemljarinarji in razredarinarji najbolj vpijejo, kakor bi samo oni vzdrževali Jugoslavijo. Mi pa še enkrat ponavljamo, da ta dva davka donašata bagatelo. Zato je gola zlobnost, begati in slepariti nerazsodne mase ljudstva.

Radi imenovanih davkov vzdržuje država dva katastra in še zemlj. knjigo bi smeli prišteti. Stroški za vzdrževanje teh treh upr. pripomočkov so zelo veliki in ako jih primerjamo z dohodki čiste zemljarine in razredarine, bi jedva našli kritje. Nikakor pa ne presegajo ti dohodki navedenih stroškov v naših krajih. Hrvatje namreč nas Slovencev nikakor ne imenujejo po krivici planinske Hrvate, ker je naša domovina v resnici — planinska. V planinskih krajih pa uspeva samo paša in živinoreja sploh, cerealijske pa le deloma. Zato so za Jugoslavijo prave žitnice nižje doli ob Savi, Dravi in Tisi. Popolnoma pravilno dela torej država, ako hoče ta davke povišati; prvič, da bo pri nas več nesel, ker je z valuto izgubil še tisti košček vrednosti, ki jo je imel pred vojno; drugič da bo v žitornih krajih dobila od veleagrarca to, kar je njenega.

Do sedaj se je čisti donesek pri zemljari-ni počel tvoriti. Kljub temu pa to početvorjenje izda toliko kot nič, dela pa povzroči prav obilo. Pri razredarini se j edavek potrojil, in hiša z enim prostorom plača celih 2.25 D. čist. davka na leto, še pred dvema letoma pa ga je donášala ogromno svoto treh kron, t. j. za eno škatljico žveplenk. V istem razmerju z razredarino se plačuje tudi zemljarina. Ali ni to razumljivo, da je hotela že Avstrija ta dva davka odpraviti, da bi bilo konec državnih stroškov in ljudskega kričanja, ter je hotela uvesti splošno dohodari-

*) O regulaciji draginjskih doklad danes (11. IX. 22.) žal še ni sluha ne duha. Op. ur.

no, kar bi bilo tudi za Jugoslavijo najbolje. Ako pa reformiramo imenovana davka kot taka, tedaj jim treba dati najmanj desetkrat višjo predvojno podlago, obenem pa skrbeti, da radi tega ne bodo neopravičeno dvigali cen. Že danes je poljedelec v razmerju pred vojno napredoval za 150 %, trgovec in obrtnik za 60—80 %, nameščeneec pa samo za 7 %.

Iz tega vidimo, koliko so vredne resolucije na raznih shodih.

Prav tako tudi ni res, kar je nedavno nekdo zapisal, da plača kmet z žitom vsake luksurijsne čevljičke, ki jih nosi mestna »frajlica«. Dopisnik je bil namreč mnenja, da je naša država prisiljena žitarice izvažati v svrhu dobave luksurijsnega blaga. Tako pisanje je zlobno, nepreudarno in pomeni hujškanje stanu proti stanu. Ne povzdiguje kmeta in delavca, in ne ponižuje drugih, ker smo državi — vsi potrebni! Resnica je marveč, da imamo zato slabo valuto, ker nimamo v državi prav ničesar drugega, nego nekaj žita, lesa in vina, vse drugo pa uvažamo. Dandanes je industrija najmanj tako važna kakor kmetijstvo, saj tudi mogočni kmet ničesar ne opravi brez strojev, gradja, gnojil itd. O važnosti trgovine in prometa pa niti ne govorim. Taka pisava nas v inozemstvu samo smeši in ponižuje. Kake kmete pa imajo na Angleškem? Nobenih, pač pa za vsakim ogrom tri tovarne, in vendar so prvi na svetu!

Vestnik.

IZJAVA.

Uredništvo »Našega Glasa« prevzame s 1. novembrom t. l. gđc. Alojzija Štebi, ki sem ji izročil vse doslej neobjavljeno gradivo. Vsem dopisnikom in prijateljem se za izdatno pomoč v kratki dobi svojega uredništva najiskrenejše zahvaljujem ter samo želim, da bi ostali zvesti tudi moji naslednici.

Skušal sem biti v par teh od mene pripravljenih številkah našega glasila strogo objektivno. Ako se mi morda to ni do cela posrečilo, prosim, naj mi cenj. čitatelji tega ne šteje v zlo. Ultra posse nemo tenetur —; zato želim novemu uredništvu, da z najboljšim uspehom popravi od gosp. Govekarja pričeto in od mene nadaljevano oranje te malo obetajoče ledine. — Zdravol v Ljubljani, dne 21. oktobra 1922.

Joža Bekš.

Preskrbnine po umrlih aktivnih in umirovljenih civilnih in vojaških uslužbencih. Napristojnem mestu smo doznali, da vlagajo svojci po aktivnih in umirovljenih civilnih uslužbencih pogosto nezadostno opremljene prošnje za nakazilo preskrbnine pri delegaciji ministrstva financ. Da se pospeši nakazovanje preskrbnin, naj svojci po umrlih civilnih aktivnih in umirovljenih drž. nastavljenih vlagajo pismene prošnje za nakazilo posmrtnine, vdovnine in vzgojnine, vdovske odpravnine in sirotnine na ono nakazujočo oblast, kateremu je bil umrli uslužbenec podrejen, oziroma ki ga je upokojilo. Prošnje za nakazilo posmrtnine, vdovnine in vzgojnine je cpremiti s sledečimi prilogi: 1.) mrtvaški list, 2.) poročni list, 3.) potrdilo župnega ura-

da, da sta zakonska do smrti živela v zakonski zvezi, 4.) krstne liste (matične izpiske) otrok, 5.) potrdilo županstva, da so otroci nepreskrbljeni in v polni oskrbi matere. Če bi ne bilo vdove ali zakonskih potomcev, ki so se nahajali v oskrbi umrlega, se sme izplačati posmrtnina po umrlem uslužbencu tudi drugim osebam, ki dokažejo, da so stregle umrlemu pred njegovo smrtjo ali plačale pogrebne stroške iz svojega. V takem slučaju je priložiti prošnji mrtvaški list, saldirane račune o pogrebnih stroških ali pa potrdilo župnega ali občinskega urada, ali zdravnika, ki je pokojnega zdravil, da je prosilec stregel umrlemu pred njegovo smrtjo. Vdova po drž. uslužbencu, ki se zopet poroči, si lahko obdrži vdovnino za slučaj, da zopet postane vdova ali pa da si da izplačati odpravnino. Prošnji za vdovninsko odpravnino je priklopiti poročni list. Prošnjam za sirotnino je priklopiti: 1.) mrtvaški list očeta in matere, 2.) poročni list staršev, 3.) če se je mati zopet poročila, poročni list ali dokaz, da mati ne sme dobiti preskrbnine ali da je na podlagi sodniške odredbe zgubila pravico do preskrbnine, 4.) krstne liste otrok, 5.) odlok, s katerim je bila materi eventualno nakazana preskrbnina, 6.) varuški dekret, če niso bile sirote za polnoletne spoznane, 7.) če je oče umrl v aktivni službi, je v prošnji navesti tudi njegov službeni položaj; če je umrl v pokoju, je priklopiti prošnji njegov mirovinski dekret, 8.) potrdilo, da je sirota nepreskrbljena in v oskrbi varuha. Prošnje za nakazilo preskrbnine, potrdila v mirovinskih zadevah in vse priloge prošnje so kolka proste.

Ubogi zemljiški posestniki. Prejeli smo in priobčujemo: »Slov. Narod« je nedavno poročal o protestnem shodu ljubljanskih hišnih posestnikov, ki se je vršil v Unionu. Predsednik zborovanja — višji rač. svetnik v p. — je baje na tem shodu naglašal, da bodo morali zemljiški posestniki prevzeti s 300 % zvišanjem zemljiškega davka, ki ga namerava vlada uvesti, ogromno breme. Tisti, ki je n. pr. doslej plačeval 180 K čistega zemljiškega davka, bo moral po 300 %nem zvišanju državi odrajtati na leto reci in piši nič manj kot 54.000 K. Ker predsednik društva hišnih posestnikov kot takratni poročevalec »Sl. Narodu« ni poslal popravka, smo prepričani, da je tudi še danes takšnega mnenja. Ubogi posestniki in njih predsednik!

Zadnja beseda o postranskih zaslužkih. Odgovor na vprašanje, ali so postranski zaslužki drž. nameščencem sploh dovoljeni, daje § 33. služb. pragmatike iz leta 1914. Vprašanje, ali je država upravičena odtegovati draginjske doklade tistim, ki imajo postranski zaslužek, pa rešujeta a) za vpokojence čl. 26, b) za aktivne nameščence pa čl. 28. zakona o draginjskih dokladah z dne 28. februarja 1922 (Ur. l. št. 27 ex 1922). O. Z.

Kongresa državnih nameščencev v Beogradu dne 29. t. m. se udeležita za O. Z. njen predsednik davč. nadupr. Maks Lilleg in tajnik davč. nadupr. Joža Bekš. UJU poverjeništvu Ljubljana bosta zastopala predsednik šolski ravnatelj Luka Jelenc in tajnik strok. učitelj Rudolf Dostal. Celje odpošlje na kongres sodnopisarn. predstojnika An-

ton Zorka, Maribor davčn. nadupr. Otmarja Megliča, Ptuj pa prof. dr. Karla Zelenika. Vsa udruženja, ki eventualno še delegirajo kakega zastopnika, se nujno opozarjajo na potrebo pismenih pooblastil. O poteku kongresa bomo priobčili čim preje podrobno poročilo.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: Davčni urad Ljubljana okolica povodom odhodnice g. Kompareja nabranih 64 K. G. Franjo Magdič v Krškem 35 K. G. Josip Jaklič, car. agent. juž. žel. v Mariboru 50 K. G. Mijo Potočnik v Gor. Radgoni 25 K. G. M. Majcen v Ljubljani 20 K. G. Franc Jelen v Ljubljani 20 K. G. Josip Simerl v Šoštanju 20 K. G. Jakob Berne v Metliki 20 K. G. Josip Volk v Litiji 20 K. G. Adolf Arko v Ljubljani 8 K. G. Josip Drevenšek v Šoštanju 8 K. G. Karl Roman Nemec v Ljutomeru 8 K. G. Rudolf Bižal v Slov. Bistrici 5 K. G. Vidmaier Ivan v Ormožu 4 K. Vsem iskrena hvala!

Uprava.

Davčni asistent

želi zamenjati svoje dosedanje službeno mesto ob železnici, 1 uro od letovišča, s tovarišem iz Slovenije. Ponudbe pod »Davčni asistent« na upravnishvto »Naš Glas«, predal 119.

Jv. Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrška ustanovljena leta 1883.

Solidna in točna postrežba.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Gostilna „Pod Trančo“

Ljubljana, Stari trg št. 1.

Toči pristna dolenska in štajerska vina. Točna postrežba in zmerne cene.

Za obilni obisk se priporoča

JOSIP OLUP

Razširjajte „Naš Glas“!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanov. 1900. Delniška glavnica in rezervni zakladi ca K 150.000.000

Cekovni račun št. 10.509. Brzjavni naslov Banka Ljubljana. Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obrestuje vloge najugodno. Prodaja srečke razredne loterije

PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.

Odgovorni urednik Joža Bekš. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.